

Cijepljenje protiv ospica, rubeole i zaušnjaka (morbili, rubela, parotitis-MRP)

Ospice, rubeola i zaušnjaci su akutne, virusne i vrlo zarazne bolesti, za koje ne postoje specifični lijekovi, a koje se uspješno mogu spriječiti isključivo cijepljenjem. Stoga, liječnici preporučuju da se sva djeca cijepi protiv ospica, rubeole i zaušnjaka MRP cjepivom, u predviđenim terminima.

CIJEPLJENJE

Zahvaljujući obveznom cijepljenju protiv ospica, rubeole i zaušnjaka, ove bolesti su gotovo nestale u Republici Hrvatskoj, dok se u Europskim zemljama i svijetu javljaju epidemijski. Međutim, padom procijepljenosti u RH, bolesti se ponovno vraćaju. Tako je u 2015. godini u Hrvatskoj od ospica oboljelo 219, a u 2017. godini 7 necijepljenih osoba. S obzirom na veliki broj oboljelih i epidemije u državama koje nas okružuju, kontinuirano smo izloženi riziku unosa virusa ospica i time mogućnosti nastanka epidemije, osobito kod male djece.

Prema Programu obveznog cijepljenja u Republici Hrvatskoj dojenčad se prvi put cijepi jednom dozom kombiniranog cjepiva protiv ospica, rubeole i zaušnjaka (MRP) s navršenom prvom godinom života. Docijepljivanje se provodi pri upisu u prvi razred osnovne škole. Cjepivo protiv ospica u Hrvatskoj primjenjuje se od 1968. godine, a kombinirano cjepivo (ospice, rubeola i zaušnjaci) od 1976. godine. MRP cjepivo ne sadrži spojeve žive ni aluminijske soli i u dugogodišnjoj uporabi potvrdilo se djelotvornim i sigurnim.

NUSPOJAVE CIJEPLJENJA

Nuspojave su vrlo rijetke i najčešće blage. Nastaju oko desetak ili više dana od cijepljenja, kao povišena tjelesna temperatura, blagi osip, otok limfnih čvorova na vratu i otok zaušnih žlijezda. Spontano nestaju bez terapije i rijetko se pojavljuju nakon docijepljivanja.

Brojna znanstvena istraživanja s velikim brojem ispitanika su pokazala kako se primjena cjepiva protiv ospica, rubeole i zaušnjaka ne može dovesti u uzročno-posljedičnu vezu s pojavom autizma, šećerne bolesti kod djece, alergijskih bolesti, te kroničnih bolesti crijeva.

TKO SE NE MOŽE CIJEPITI

Liječnik neće cijepiti dijete koje ima težu akutnu bolest, te kontraindikaciju za cijepljenje, a to su stanja imunodeficijencija, poznata alergijska reakcija na sastojke u cjepivima i teška alergijska reakcija uočena nakon prethodnog cijepjenja istim ili cjepivom istog sastava.

LAŽNI RAZLOZI ZA ODGAĐANJE I/ILI ODBIJANJE CIJEPLJENJA

Dijete se može cijepiti ako je blago prehladeno, ako je bilo izloženo istoj ili drugoj zaraznoj bolesti, ako su se javile blage nuspojave nakon prethodne doze cjepiva, ako je majka trudna ili je dojilja, ako postoji podatak o konvulzijama u obitelji, ako je dijete rođeno kao zdravo nedonošče, ako je ljetni period, te ako je dijete preboljelo bolest, a to nije epidemiološki potvrđeno.

NAČIN ŠIRENJA I SIMPTOMI BOLESTI

Ove bolesti se šire kapljicama iz dišnih putova i u izravnom dodiru s predmetima onečišćenim sekretima iz nosa i ždrijela zaražene osobe, a oboljeli su zarazni i prije pojave simptoma bolesti.

Ospice karakterizira visoka temperatura, kašalj, hunjavica, upala spojnice oka i karakterističan osip po koži i sluznici. Tijek bolesti je posebno težak u dojenčadi i djece s oslabljenim imuni-

tetom. Oboljelima nerijetko treba bolničko liječenje. Komplikacije bolesti su česte, kao upala uha i upala pluća, teška upala mozga, moguće i smrt.

Oboljeli od rubeole imaju osip po tijelu, povišenu temperaturu, otok zglobova i povećane limfne čvorove. Bolest može proći kao blaga osipna bolest, ali ako necijepljena trudnica oboli od rubeole, dijete se može roditi s brojnim tjelesnim i mentalnim oštećenjima, a može doći i do spontanog pobačaja.

U oboljelih od zaušnjaka prisutna je vrućica i otok zaušnih žlijezda, a mogu biti zahvaćeni testisi, prostata, rjeđe jajnici, štitnjača i gušterača. Moguće komplikacije bolesti su meningitis, upala mozga, gluhoća i sterilitet.

Za dodatne informacije o cijepljenju protiv ospica, rubeole i zaušnjaka možete nas kontaktirati na sljedećoj adresi:

NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Služba za epidemiologiju zaraznih bolesti

Odjel za nadzor nad cijepljenjem

Vukovarska 46, Split

tel. 401 114; **401 151; 401 124**; 401 154

epidemiolog u pripravnosti: 091 15 12 003

e-mail: cijepjenje@nzjz-split.hr

www.nzjz-split.hr ili www.higijenski.hr